

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egyesületi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18. sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadottnak.

Előfizetési ár: egész évre 20 frt., félévre 10 frt., negyedévre 5 frt. Megtételt díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr., belyegdíj mindenbevitelért 30 kr. A „nyilt-tör“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

„FÜGGETLEN LAPOK“ következő folyamára.

Marczius—májusi 1/4 évre . . . 5 ft. — kr.
Marczius—júniusi 4 óra . . . 6 „ 70 „
Marczius óra 1 „ 70 „

A „Függ. Lapok“ kiadó-hivatala.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Utóhang az erdélyi kath. gyűléshez.

Szerettük volna legalább egy időre számlánkat az erdélyi kath. státusgyűlésnek eseményeivel befejezni, s nem szólni többet ahhoz, hogy e szerencsétlen kísérlet emlékezetét átadjuk a mindent orvosló idő vasfogainak

Szükségünk van itt arra, hogy az ott látott képek elhalványuljanak s itt a mieink meneküljenek az ottani látványok nyomásaitól.

A P. Hirnök károlyfehérvári papi levelezője azonban komoly epilógot ír a gyűlés berekesztéséről. Mi ellenkező oldalról tudósításainkat propter bonum pacis örök pihenésre eltettük.

Nem szándékunk most sem erős ostromot indítani az ezen tudósításban foglalt érvelések ellen, melyekkel a többség eljárását igazolni kívánja, de épen ez ellenzék tudósításából akarjuk utóhang gyanánt constátálni a szomorú tényeket, melyek az első katolikus gyűlés eredményei gyanánt álltak elő.

Constátálja ugyanis a hírnöki tudósító a tényt:

Miszerint a papság és világiak teljesen ellentétes álláspontot foglaltak el s ennek folytában:

a gyűlés minden eredménye meghiusult.

Nem vagyunk a Királyhágón innen az alakulás hasonló veszélyének kitéve, azaz nálunk az elválás ily alakban, hogy t. i. osztály osztály ellen vegyen ellentétes állást, lehetetlen, de nem lehet tanuság nélkül a látvány, hogy ily esetben minden eredmény lehetetlen.

Mi a cél s mi az eredmény? kérdjük most már.

A cél nem lehet egyéb, mint lehetővé tenni, hogy az egyház papi és világi hívei

szorosan egyesüljenek a közös célok együttes elérésére, az egyházi, iskolai és alapítványi ügyek közös vállvetéseli elérésére.

Mi van tehát elérve?

Elérve van egy sajnálatos éles szakadás a papi és világi osztály közt.

Elérve van egy szervezeti iromány 42 papi szavazattal, de hozzá mellékelve egy erélyes tiltakozás 38 világi által aláírva, melyben kijelentik, hogy abba beleegyezni nem fognak soha.

Ez nem eredmény, ez teljes meghiusulása a célnak, sőt ennél is több, s következeiseiben súlyosabb.

Ónmilga a püspök valamennyi élő püspök közt legtöbb tapasztalattal bír a részben, hogy alkotmányos jogelvezet a népre rákényszeríteni nem lehet. Felelte a februári alkotmányok végzetes voltát.

Tegyük fel a lehetetlent, hogy e többségi szervezetről, hogy a mint van, megerősítetnek. Mi volna a következés?

Más nem, mint hogy mindenki kivüle maradna azon hajléknak, melybe önfeladás s megaláztatás nélkül nem léphetne. Volna-e ez azután vallásfelekezeti autonomia?

Mi az erdélyi kath. státusgyűlés lefolyásából azt látjuk illúsió nélkül, hogy a püspökkel szemben Erdélyben a kath. egyház autonóm szervezete lehetetlen lön.

A kath. gyűlések eredményének egyedüli kulesa abban van, hogy az ügy a különvált érdekek compromissumában leljen kibékítő megoldásokat. Compromissumok, transactiók, közeledéseken alapuló megnyugtató állapotok helyett leszavazásokat használni politikában is szerencsétlenség, egyházban végzetes calamitás.

De őnmilga épen sziklaszilárd-ságban gyönyörködött, mint bucsuzó szónoka kiemelte, hajthatlan volt, s néhány hívei ebben büszkélkedtek.

Hitések el magukkal, hogy a magyar kultuszminiszter, midőn az erdélyi kath. státus kérelmét anyai melegséggel ajánlotta más megoldást várt, ily eredmény távol volt aggodalmaitól; s azon erdélyi képviselők, kik a szent ügy érdekében oly nemesen emelék szavukat honfitársaikhoz, igen fonák viszonásnak fogják tekinteni a sziklaszilárd-ságot azon gyöngéd utegyengetésért, melylyel a békés megoldás higgadtságát honfitársaiknál felszólalásukkal megkisérték.

Ezzel berekeszhetnök eszomoru emlékü ügyet, ha a tudósító különben higgadt commentatióját oly ingerlő okoskodással nem bővítte, mely a mily helytelen logica, oly kedvetlen hatása az a nélkül is leszavazott minoritásra nézve.

Azt maga a tudósító s minden gondolkozó hibás okoskodásnak kell, hogy tartsa, hogy mert az erdélyi világiak tiltakoztak a szervezet szövegébe beigtatni azon szöveget: „hogy a státusgyűlés a püspökkel egyetértőleg gyakorolja” jogait, ebből nem az következik, hogy nem akarnak egyetértőleg intézkedni, hanem az, hogy a státusgyűlés saját intézkedései ellen nem akar vetőjogot adni a püspöknek.

Senki sem tagadhatja, hogy ily határozatban annyi a mentális reservata, mint az okoskodásban azon fogás, mely mindkettő komor emlékeket idéz fel s a leszavazás keserűségéhez még a gunyolódás ingerléseit is csatolja.

Erre pedig a történetek után épen nincs szükségünk oly gyűlés után, melyről maga a tudósító bevallja, hogy nemiefolyt, de leviharzott.

Lehet e belyegzőbb valami az első kath. gyűlésre!

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Országos budget.

II.

Szölvünk lapunk közelebbi számában az indirect adók kezelésénél előforduló ügyekről, melyek figyelmen kívül nem hagyhatók.

Egyik az adó megvétel, másik az ellenőrzés módoszatai.

Mentsen Isten, hogy mi az adó tagadás, vagy fizetési mulasztás mentegetői akarának lenni, de ha az állam tőlünk a saját szükségére kivetett terhek befizetését követeli, most, midőn saját kormányunkkal van dolgunk, ki mondhatjuk, miszerint a kormányunk is viszont kötelessége arról gondoskodni, hogy ezen adózási kötelességünk teljesítése az eszközök hiányában lehetlenné ne tétessék.

És e körülményről elmondhatjuk csaknem az egész birodalomban: hoc fonte derivata clades.

Nyomoruságunk, anyagi pusztulásunk fő oka ez volt.

Bécsben, hol minden egyéb lehetett, csak finantiariusunk nem volt, évekig azon szellem uralkodék, hogy a nationalbank üzletében minél kedvezőbbé kell tenni az arányt a letett arany s ezüst és ez alapon forgalomba bocsátott bankjegyek közt. És mert az aranyezüst kiadás folytonosan nagy volt s azt nevelni nem bírták, a bankjegyeket apasztották, s a bécsi finantzminiszter

abban büszkélkedett a nationalbankkai trafikáiban, hogy most ismét sikerült néhány millió bankjegyet elégetni s az arányt javítani.

Pedig azt a gyermek is képes volt volna megmondani azon böles férfiaknak, hogy a mily mértékben kevesítik a forgalomban levő pénzt annál inkább nehezítik az adó befizetést.

Ezen finantzialis szellem állította aztán elő azon hallatlan eredményt Ausztriában, hogy a forgalomban levő pénz összege, azaz a nationalbank bankói 400 millió körül forogtak, a behajtandó adó összege 500 milliót meghaladta.

Adjuk hozzá már most ezen 400 millió forgó pénz feletti aránytalan felosztását a birodalom nagy terén s előtünk álland magyarázata azon borzasztó pénznyomornak, mely egyes vidékeken uralkodik.

Ennek aztán következeisei, párosulva még sok túlbuzgó hivatalnok rosakarátával, borzasztók voltak. Az adófizetési mulasztásokat szándékos sententianak tekintvén, a behajtás által többszörözték a már is elviselhetlen terheket. Pusztították derüre borúra a gazda felszereléseit potom áron. A hivatalnokok, egyetértve üzérkedőkkel, felgazdagodtak, míg utóljára a kétségbeesett önvédelem itt ott már irlandi példákat kezdte felidézni.

Megtorlás és ellenállás ujat huztak, vége pusztulás és nyomor lön.

Ha megengedjük is, hogy ezen szerencsétlen események előidézésében némi része volt a politikai hangulatnak is, de hiában számok ellen nehéz vitakozni s a tény, miszerint némely vidékről annyi adót kelle ki-préselni, mely a forgalomban levő pénzt többszörösen meghaladta s ez elég bizonyíték az adóképesség megszűnésére.

E bajon ma sem mentünk keresztül, megszünt ez időre a rendkívüli gabnaki-vitel által, de mi sem biztosít, hogy elő nem állhat ismét.

Mi sem képes pedig a nép ragaszkodását megigatni, a tömegek nyugalmát felzavarni, mint az adóbehajtásnál alkalmazott túlszigor, vagy a létező néha rendkívüli körülmények tekintetbe nem vétele. 1863-ban például az akkori kormány a végső szükségben vetőmagot osztatott ki természetben, de a mit délelőtt kiosztott a megye hivatalnokai, délután foglalta le a finantz az accisban.

Szükség ennél fogva, hogy az adóbehajtására nézve némi általános provisió tétessék, mi a törvényhozás gondozását mutassa, magára az egyenes adóra nézve mi nem me-

TÁRCZA.

Az érzelméről (sentimental).

Szépészeti tanulmány.

Ki ne tudná, hogy az érzés, az emberi léleknek legelső, egyszersmind legelsőbb tehetsége, kétféle: külső és belső. Külső az érzés, midőn az érzékeink által látott, hallott, vagy tapintott dolog lelkünkbe fogadtatván, kellemes vagy kellemetlen hatást szül. A gyermek például egészen ok nélkül nem sir soha, hanem e vagy ama külső érzékei által érintett tárgy (mert a belső még fejletlenek) lelkében kellemetlen hatást szül. A síró, látszólag ok nélkül, sírásra fakasztja. A síró maga előtt sem tudja okát adni ennek, és az érzés ilyen értelemben, épen ezért, legelsőbb tehetsége az emberi léleknek.

De itt az érzés a tárgyaknak csupán külső alakja, színhang által idéztetik elő, melyhez az értelemnek és akaratnak semmi köze. Mily hely értelemi okát tudjuk adni érzésünknek, — melyhez ha csak perezni gondolkodás után jutottunk is, — az belső érzés, érzelmünk lesz. Külső befolyás nélkül valamint külső érzést, úgy érzelmünk sem lehet képzelné. Például a bánatnak oka valamely szomorú, az örömé valamely örvendetes esemény, a remény oka valamely várt szerencse, a félelem és bátorság, felemelő vagy bátorító körülmények, melyek rettegést vagy rettenthetetlenséget követelnek. Még ha a félelemnek látszólagos oka nincs is, akkor is szintén a körülmények által előidézett igazottságban gyökerezik. Ez az érzelmünk az, melyet a görögök *διόρθωσις*-nek (aiszthé-

zisz) nevezték, s mely az emberi lélek legelsőbb tehetsége, mert míg egyfelől az értelemben találja eredetét, másfelől ezt is, az akaratot is kormányozza; tehát szépp, mely hatalmas alatt tartja a jó és igazat. (Innen az aesthetika elnevezése.)

Ennyit előre bocsátva, átérthetünk tárgyunkra, az érzelmekre, melynek alapja a belső érzés vagy érzelm. De valamint az érzelm keserűen törhet ki anélkül, hogy akár szervezés (patheticus) akár tragicumhoz közelgővé lenne, úgy annyira csendes is lehet, hogy még csak szavakban sem nyilatkozik, hanem a szelid, kellemes vagy kellemetlen benyomás lelkünkben nyomtalanul tűnik tova. Így például a drámai költészetben a kitérő szerelmi, baráti nyilatkozatok korántsem pathetikusok, tragicum keserű nyilatkozásaitól pedig annál messzebb állanak; érzelmeket fejeznek ki belső érzést. A csöndes gyönyört például egy szende virág szemlélésénél érzünk, nem tör ugyan ki belőlünk: de érezzük, tehát érzelmünk is. Mi tehát az érzelm? Talán középut a között, melyben az érzelm nem kitérőleg, hanem szelid szavakban nyilatkozik? Nem. Ez érzelm csak része az érzelmnek, melynek lényege az őszhang, az érzés őszhangja. Hogyan keressünk pedig az egység őszhangot? A szobor magában véve igaz, egység; de midőn benne az őszhangot keressük, többé nem a márvány egységét, hanem az idomokat tekintjük és ezeket külön részeknek véve keressük az őszhangot, ha ugyan a mű a kellemes osztályába tartozik. (Mint hogy tudjuk, hogy a főnyelvénynek, pathosznak és tragicumnak nem lényege, sőt gyakran ellensége az őszhang.) Így van nyege, sőt gyakran ellensége az őszhang, melyeknél ekkor

szintén nem az anyagot tekintjük. Már ha a természeti szépet vesszük vizsgálat alá, ebben hány és hány ezer tárgy alkotja az őszhangot! — Az érzelmest pedig kifejezésre, nyilatkozásra az őszhang készíti és ez zabolázza, hogy kitérővé ne legyen. Miután egy érzésben őszhangot hiába keressünk, kimondhatjuk, hogy: az érzelmest több érzelm összege, melyeket őszhang kormányoz. És ez az érzelmest tárgyi meghatározása.

Bizonyítsuk példával állításunkat. Schiller költeményében mig Hektor szavai az érzelmest tülesapva a pathos felé közelegnek, addig Andromache az érzelmestnek legtisztább képét nyújtja. Szereti Hektort, ez egyik érzelm; el kell tőle bucsuznia tehát a válás fájdalma a másik; fél, hogy hőse el fog esni a csatában, és végre retteg, hogy a Lethe vize elfeledtetni Hektorttal Andromachét. És itt az érzelmest négy érzelm alkotja.

Az érzelmest tárgyait meghatározni igen nehéz; oly különbözők azok, mint maguk az érzelmek. A gyermekkor előszeretete a természet, a virágok iránt érzelmest, mert ezekben félni tanulja egyszersmind a teremtet. De nem így a játszótársak iránt érzett vonzalom, mert a barátság, az igazi barátság, mely érzelmest alapul, sokkal később kezd csak fejlődni. Az ifjúkori érzelmest legtisztább forrása a szerelem, mely ősi időktől fogva ugyanaz és mégis mindig más-más; de ebben lehet a legtöbb tulsapongás is az érzelmest határain, mert ugy az a szerelem, melynek nagyságát a csendes némaság jelenti, mint az a másik, melyben a megcsalt vagy meg nem hallgatott szív keserű kifakadásban tör magának utat, főn ségessé lesz, és így kivül áll az érzelmest határain. De

épen ez az érzelmest az is, a mely legkönnyebben vesz elő hazug szavakat, leghamarabb csalja magát s érzelmest (al-sentimental) lesz. Legtöbbször lesz ilyenén a viszonzatlan szerelem, melynek pedig elégiái hangulata az érzelmest felsőbb foka. Ritkábban a boldog szerelem, mely a bőbeszédűséget nem kedveli annyira. Példák lehetnek „Himfy kesergő és boldog szerelme.“ — Az érettebb kori érzelmest tárgyai: hazaszeretet, barátság, hála, öröm, bánat s a nemesebb élvezetek. Az érzelmest legfenségesebb tárgya: Isten. Hogy meddig tartoznak ezek az érzelmesthez, azaz, hogy melyek az érzelmest határai, megérthetjük ennek alanyi meghatározásából: az érzelmest több, a szivből eredt, egybeolvaszt szelid érzés, melyek nyilatkoznak ugyan szavakban, de nem szenvedélyesen. Igen természetes, hogy az érzelmest tárgyai nem csak kivételesen, hanem szokásuképpen összeolvadva jelennek meg.

Ha a bánat annyira fokozódik a szivben, keserült az érzelmest határain, hogy az mintegy telve van már, könnyekben tör utat s elő áll a sírás. Ha a sírás invitó oka az érzelmestnek tárgya, és keserű (érték elkeseredést) nem járul hozzá s tisztán csak fájdalom, akkor még érzelmest. De ha elkeseredve, vagy mérgűnben sirunk, túlléptük az érzelmest határait, mert a keserű a tragicumhoz közelebb. Az örömkönnyek mindig érzelmest jelentenek. Ha a nevetés keserű humorból ered: főnséges és a tragicum alá tartozik, ha indító oka comicum, vagy épen satyra, akkor sem érzelmest soha, sőt gyakran ellentéte az érzelmestnek, tehát negatív érzelmest. A megdöbbenés vagy megrázkódás főnséges.

nekhetünk azon meggyőződésünktől, hogy annak felosztását és behajtását is legtanácsosabb volna megyei uton kezelni, ha nem is a régi formában, de megjavítva s rendezve.

Mindenesetre ha az adó mértékének megszabása a törvényhozás egyik leglényesebb joga és gondja is, nem csekélyebb az is, hogy a kiszabott mérték a behajtás által ne többszöröztesse, vagy a státus fonák pénzürendszere által ne váljék a közpénztulak forrásává. S ezen tapasztalati adatok elleni óvszerek szövegadatai a budget tárgyalásoknál mellőzhetlen.

Közigazgatási Statistika.

A franciaországi községek adósága. A francia „Finance“ egy kimutatást közöl, mely az 1852—1867-iki évig az egyes községek, s departementektől felvett kölcsönök tünteti ki. E kimutatásból láthatni, hogy a 89 departementok közül csak hét tartozkodott a kölcsönök felvételével s a többieknek nagyobb része egyszerűen többször is tett adósságokat, többen hatszor, tízszer, tizenkétszer, sőt tizennégyeszer fordultak a finanszoperációkhoz. Ami a városokat illeti, ugy ezeknek gyjezőe igen hosszú, s köztük Páris, Marseilles, Lyon, Lille, Bordeaux és Rouen tündökölnek. Az egyes városok és megyék által felvett kölcsönök összege 1,787,592,826 franc (vagyis 715,000,000 forint kerek számban). Ha ezen összeghez a nemzeti kölcsönöket soroljuk, s ez körülbelül 3,000,000,000 franc, kételkednünk kell azon, vajjon elbirja-e Franciaország még sokáig e terhet. A városok s departementok által felvett kölcsönök nagyobb része hasznos célokra vétettek föl; 71 a prefekték lakásainak felépítése vagy kijavítása tekintetéből; — mások az utcák s utak kijavítása tekintetéből.

A prágai vasipar társulat termelése és jövedelme 1867-iki július 1-től 1868. január 31-ig következő volt

	köszén	nyersvas
1867/68	5,764,050 mázsa	281,022 mázsa
1866/67	3,848,168 „	96,250 „
tehát 1867/68	1,915,882 „	184,772 „
	öntöttvas	sinek
1867/68	50,033 mázsa	195,350 mázsa
1866/67	25,711 „	46,016 „
tehát 1867/68	24,322 „	149,335 „
	összesítő szerek	pléh
1867/68	11,969 mázsa	20,650 mázsa
1866/67	1,780 „	6,676 „
tehát 1867/68	10,189 „	14,004 „
	forgalmi vas	forgalom
1867/68	53,894 mázsa	3,726,462 ft 81 kr.
1866/67	39,206 „	1,770,797 „ 97 „
tehát 1867/68	14,688 „	1,955,664 „ 84 „

A forgalom az 1867/68-iki év mondott hét havában majdnem az egész előbbi év forgalmát utolérte, mert ez összesen 3,779,077 ft 52 krra rugott. A még hátralévő öt hónap jövedelme tehát nyereséget képez, a mely annyival nagyobb is lesz, ha meggondoljuk, hogy a vasnak nagy keresettsége mellett ez évben a vas ára igen magas.

Iparkanalakult Laibachban, melynek alapja egyelőre 100,000 forint és 1000 db 100 forintról szóló részvények kibocsátása által szeretik be. Ez az alap a közgyűlés határozata mellett 500,000 ftig emelhető.

Ausztriai vaspályák a mult 1867. évben 4002 mérfölddel szaporodtak. E szaporodás az 1866-iki évhez képest 503 mérfölddel nagyobb. A négy újonnan megnyitott pályák következők: 1) a magyar éjszakai pályának Pest-salgó-tarjani része 16-24 mérföld; e pálya Pest hatvani része 8-86 mérföld ez év április 2-án; a többi 1867. május 19 én adatott át a forgalomnak; — 2) a Teplitz-Aussigi pályának Teplitz-Dux-i része 1-312 mérfölddel megnyitott 1867. június 15. — 3) a déli vaspálya társulat Innsbruck Bezeni (az ugynevezett Brenner pálya) pályája 16-61 mérföld, a teherszállítás számára augusztus 17, a személyszállításáé ugyanazon hó 24. nyit meg; végre 4) a cseh-északi pályának Neu-Bakow — Bömisch Leipa-része 5-858 mérfölddel november 14 adatott át a forgalomnak.

A biztosító társulatok Olaszországban. Sok európai birodalomban (a többek közt nálunk is) a külföldi biztosító intézeteknek nem engedték meg a működés. Nem tudjuk mi ennek oka, attól fél-e a kormány, hogy sok belföldi tőke vándorolna külföldre? vagy nem akarja, — hogy a belföldi biztosító intézetek versenyre kényszerítsenek? Olaszország újabb időben kivételt tesz és megengedi bizonyos feltételek mellett az idegen társulatoknak is a működést. E feltételek következők: — 1) a társulatok kötelesek alapszabályaikat bemutatni s ez alapszabályok megfelelők legyenek az 1853. jun. 30. kiadott és az anonym társulatokra vonatkozó szabályokkal; — 2) hogy a társulat Olaszországban telepedjék le, igazgatóságokat állítsanak fel, amely igazgatók az olasz kormányknak, valamint a belföldi biztosítóknak felelősek; — 3) az olasz kormány e felelős igazgatókat közvetlen felügyelés alá veheti; és

ez esetre a netáni költség fedezésére a társulat részéről 300 franc fizetendő évenként; — 4) az illető kereskedelmi törvényszéknél 10,000 franknyi biztosíték teendő le; — 5) e biztosíték minden millió franc után, melyet a társulat biztosítási prae-miumok gyanánt bevesz, 2,500 francal szaporítandó; 6) a társulat köteles évenként a földmivélés, ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz egy kimutatást benyújtani, melyben az Olaszországban fogantatott működése pontosan feltüntetik; — 7) az igazgatóság és a belföldi biztosítottak közt netán keletkező egyenetlenségek esetén a belföldi törvények és törvénykezési szabályok tartandók meg; — 8) az adók, illetékek, szabályok s egyéb terhek tekintetében a társulatok a belföldi vagy a francia társulatokhoz képest ugyanazon arányban részesítenek; — 9) ha a társulat alapszabályai vagy a fennmeghatározott rendeletek megszegnek, ugy a kormány a társulat jogát megszüntetheti — fenntartatván természetesen a mai szerzett jogok épségben hagyása.

A delirium tremens áldozatai Hivatalos kimutatások szerint 1855—1865-iki 10 évben Angolország és Walesben 4922 ember halt meg delirium tremens folytán, 3238 pedig a szeszitalok túlságos fogyasztása folytán. Londonban magában 1292 haláleset a delirium tremens 889 pedig az iszakkosságnak a következménye volt.

Gyujtogatások. A prussische Justizministerium Blatt szerint Poroszországban 1866-iki évben 354 tüzest szándékos gyujtogatásnak eredménye s 1865-ben 307, 1864-ben 279 eset; — holott gondatlanság folytán 1866-ban 272, 1865-ben 364, és 1864-ben 324 tüzest támadt. Mig tehát a szándékos gyujtogatások száma évenként emelkedik, addig a gondatlanság által okozott tüzkárok kevesbednek.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Albizottsági jelentés a határvámok remélhető jövedelmének mily összegben számítása iránt. Az 1867. XII. 46 és az 1867. XIV. 3. §. intézkedéséhez képest a vámközlő befolyó tiszta jövedelem levonandó levén a közös költségek összegéből, a quóta szabályszerű megállapítására elkértilhetlenül szükséges a tiszta jövedelemnek a közös költségekkel együtt számbavétele.

E szempontból vizsgálat alá vette az albizottság a határvámok ez évi remélhető jövedelmét, s e tárgyban nézetét a következőkben terjeszti a tiszta telt bizottság elé:

Az előirányzatban a remélhető bevétel 9,582,191 forintra, a fogyasztási adóvisszatérítés 3,100,000 fra tetévé ki, a remélhető tiszta jövedelem tén: 6,482,191 forintot.

Ez összeg azonban nem felel meg a közelebbi évek eredményeinek.

A korábbi 6 év átlagosan mintegy 11,000,000, tehát a kitett 9,582,191 ft-nál körülbelül másfél millióval több bevételt mutat, s a fogyasztási adóvisszatérítés, a remélhető tiszta jövedelemmel szemben a kisebb összeget fog igénybe venni. Ehhez járul még az a körülmény, hogy nyert értesítés szerint, az előirányzatban kitett 253,000 forint levonásának szükségese fenn nem forogván, a magyar vámjövdelem nem 1,079,755 fra, hanem 1,332,755 fra számítandó.

Az osztály tehát ugy vélekedik, hogy a mennyiben a quóta emelkedésére vagy alábbszállítására jelentékeny befolyással van a remélhető vámjövdelem mennyisége: a közös költségek-ből vámjövdelek ezim levonandó összeg gyanánt ne az előirányzott 6,482,191 ft, hanem az eddigi adatoknak megfelelő 8,000,000 kerek szám vétessék fel.

Magában értetik, hogy a mennyiben a vámjövdelem legnagyobb részt ércpénzben foly be, az adóvisszatérítés pedig papirpénzben teendő kiadásainak fedezése után fennmaradt ércpénz-főlöleg ugyan azon pénzben lesz a monarchia két állama javára aránylagosan betudandó. Kelt Bécsben, 1869. febr. 24-én.

Csengerly Antal, előadó.

Ezen jelentés a 30-as bizottmány ülésében, mint legutolsó társulástörvényünk jelzé, elfogadtatt.

KORMÁNYZATI ROVAT.

Hirdetmény. A nagym. kir. földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium f. évi febr. hó 4-én, 1878. sz. a. kelt m. leirata szerint a pesti országos marhavásárnak tartása az uralgó marhavész miatt betiltatván, és a hiv. „Budapesti Közlöny“-ben is közzététetvén, figyelmeztetnek az illető marhatulajdonosok, hogy a f. évi márc. havi országos marhavásár meg nem tartható és így marháikkal a vásártéren megjelenő tilos; magától értetvén, miszerint a minden esütörtökön tartatni szokott heti marhavásár a közönség élelmezése tekintetéből a régi dísznászálásoknál lévő új vásártéren eszentül is meg fog tartatni.

Mint hogy azonban tapasztaltatt, hogy a helybeli majorosok, dacára az e részbeni figyelmezte-

tésnek, minden hetivásár alkalmával fejős teheneket vesznek, és azokat a többi marha közé beállítván, a marhavész terjesztésének alkalmat nyujtanak; sőt eddig a marhavész utóbbi időben is többnyire a majorosok istállóiban ütven ki, több, mint valószínű, hogy az a tenyésztő marhával beuzolatott ismét be, — ennél fogva a marhavész elfojtása céljából a fejős tehének vétele, nem csak a hetivásáron, hanem általában 4 hét tartamára betiltatik, megjegyeztetvén, hogy a fejős tehének a vámnál be nem bocsátatnak, és a mellett, hogy lefogaltatnak, az illető meg is fenytetik.

Továbbá tapasztaltatván, hogy az illető marhatulajdonosok a marhákról szóló egészségügyi bizonyítványokat meg nem őrzik, vagy pedig egészen használatlan állapotban képesek csak előmutatni, minélfogva szigorúan meghagyatik az összes helybeli marhatulajdonosnak, miszerint a vásár-felügyelőség által vett marhákról kiállított egészségügyi bizonyítványokat szorosan őrizzék meg, a kiknek pedig egészségügyi bizonyítványaik nem volnának, azokat mind a régebbi idő óta itt lévő, mind pedig a helyben tenyésztett marhákról az illető állatorvosnál 14 nap alatt annyival inkább szerezzék meg, minthogy az egészségügyi bizonyítvány a marhavél helyett a tulajdoni jogot igazolván, a meny nyiben előforduló esetben azokat nélkülöznek, marhájuk lefogaltatik, és azonkívül érzékenyen meg is fenytetik.

Vége minthogy az eddigi eseteknél több ízben tapasztaltatt, hogy ha valamelyik házban a marhavész jelei mutatkoznak, és a hatósági közegek működésüket megkezdik, a szomszéd lakosok a helyett, hogy az ily helyet kerülhették, — az összes marhatulajdonosok érdekeinek megóvása céljából figyelmeztetnek a marhavész udvarok szomszédjai, hogy mind a vész kitűése alkalmával, mind pedig az előirt 21 napi fertőtlenítési idő alatt a vészes helyeket szorgosan kerüljék, és azokkal mindennemű közlekedést lehetőleg szüntessenek meg, minthogy ellenkező esetben a marhavész tökéletes elfojtása lehetlenné válván, szigorubb rendszabályokat kellene a hatóságnak életbe léptetnie.

Pesten, 1868. évi február 27-kén tartott tanács üléséből.

Levelezések.

Szombathely, febr 27.

Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy ismét alkalmatlanokdjam; szokásom, már ha valamihez fogok, azt addig folytatni, mig eredményt nem látok.

A népirodalom érdekében szólalok fel, a sz. István társulat eme mostoha gyermekéről írok. Midőn pedig ez ügyről írok, egyelőre csak ama két organumról szólok, melyben a társulat a népirodalmat képviseli azaz képviselni véli. Sokat beszéltek, sokat írtak már a „Kath. Néplapról“, hogy ez céljának meg nem felel, de még többet a „Kath. Christ-ről.“ Legyen szabad kérdeznem, ugyan tén-té-e már e két lap érdekében valami? En eddig még semmit sem látok! Mert még a Kath. Néplap szerkesztője magasabb régiókban jár — tehát ott, hol a nép bizony nem sétál, addig a Kath. Christ szerkesztője sehol sem jár s otthon — pausal s ol-lóját a szerkesztésre köszörül, minthogy jól jegyzé meg valaki s pedig a társulatnak egyik tekintélyes tagja, hogy olloval s nem tollal szerkeszti a Kath. Christ-et. No már, hogy így a társulat célját elérje, csak kövte hiszem. Megvallom, hogy lehetetlen nekem belátni azt, miképen nézheti ezt a tisztelt al-elnök ur, miképen nézheti ezt önk, kik a társulat helyszinén mozognak?

Mi — nyiltan kimondjuk, az új alelnök úrtól Pollák ó n., kinek buzgósága ismeretes, nem csak e két lapnak már kiállt szükségé vált megváltoztatását várjuk, hanem a társulatnak organicus regenerációját is, mert a társulat nem él, csak vegetál, ez pedig arra mutat, hogy a társulatnak organicus baja van.

Midőn e lapokban ez ügyet megpendítve olvastam, azt reméltem, hogy a Kath. Néplap szerkesztője belátandja majd tévedését s megváltoztatja majd ama meddő irányt, melyben eddig működött s csakugyan a nép számára fogja szerkeszteni a „Kath. Néplapot“, de ugy látszik, hogy nem szándoka azon csak valamit is változtatni, vagy pedig a népirodalom nem az ő szakmája, nem jártas abban s akkor adja át másnak, hisz a társulat csak találand alkalmas egyént. Avagy talán itt is a társulat megint a személyt, nem pedig az ügyet tekintti, mint már évek óta tekinté a Kath. Christnél. Mi és velünk számomra várták, hogy a közgyűlés alkalmával ezen sebeknek is fognak orvoslást keresni.

Mondom számosan vártuk, hogy az árva német lap szerkesztőt fog cserélni, mivelhogy feltették jelen t. szerkesztőjéről, hogy személyes érdekénél a társulat és nép érdekét többre fogja becsülni, s lemond és felhagy azon laposkának szerkesztésével, mely ő neki semmi, de semmi dicsőség sem adhatott. Különbben hallom, hogy minden formális bukást kikerüljön, jönnek látta nt. Szabóky ur néhány nappal a közgyűlés előtt — így vagyok a titkár ur nyilatkozata folytán competens helyről levél útján értesülve — beadni lemondását. A bizottmánygyűlés előtti napokban pedig, minthogy

a közgyűlésen szóval sem lön említve számalmas ügye, — talán még bizonyos oldalról biztatva is — a régi schlandriant felvenni, lemondását vissza kéri s a szerkesztés mellett maradni. Bizonyosan így argumentált: Miért ne folytassam a szerkesztést, hisz meg vannak elégedve, különben már régen szólalt volna.

Nem is oly nehéz e lapnak szerkesztése, fej-tőresembe nem kerül, mert a cikkekkel más újsá-gok már régent meghozták, tollamat sem koptatom, hisz csak ki kell vágni a cikkekkel más újságból ollómmal s a lap szerkesztve van. Biz így könnyű szerkeszteni, azt magunk is belátjuk, de meg is kö-szönjük ezt a szerkesztést!

No uraim, ha az igaz, hogy nt. Szabóky ur, a közgyűlés előtt lemondott s azután ismét visz-szavette lemondását, csak azt mondom — s ez kevés — ez nem szép. Ezt nevezheti azután a lo-vag ur s az öreg bácsi cynismusnak, ez misticatio a társulatnak.

Az ily eljárástól azután lelkemnek legbensőbb megilletődésével elfordulok.

Csak bevárjuk még, hogy az új alelnök ur mű-ködését megkezdji, mert törtünk eddig eleget, nincs kedvünk eszentül is tőrni. Reméljük, hogy a t. al-elnök ur nem fog késni e kiállt bajoknak orvos-lást szerezni, mert valóban elmondhatjuk: Quous-que tandem.

Horváth.

LAPSZEMLE.

Szerencsétlen kelepezébe jutottunk akaratumk ellen.

Az ügy érdekében, provocálnunk kelle az el-lennézetleket, kik általánosságban mondák ki az ítéletet lapunk felett, mutatnak ki részletekben s ránk idézve, hol és mennyiben azok szelleme anti-katholikus, egyház ellenes és Isten tudja mi.

S midőn akad valahára egyetlen ellenfél, ki mégis létérve az általános gyanúsítások teré-ről, részletekbe bocsátkozik s így alkalmat nyujt-józanabb polemiára, ezen ellenfél is az Idők Ta-nu-jában jelenik meg.

Hisz-e a magyar olvasó nagy közönség, hogy az összes magyar irodalomban nincs elátkozottabb, számandóbb állapot, mint ha honett ember azon sorsra jut, hogy Lonkay ur lapjával kell érint-keznie?

A minapi zivatar után, melyet szokott modo-rával keltett, egy ideig, az az 20 száman keresztül legalább óvakodott saját tollával interveniálni, en-gedett másoknak szólni s mi vesztünkre szóba ered-tünk vele.

Miután e bünt elkövetők, f. mart. 3-ki és 4-ki számaiban ismét régi stylusát veszi elő, mely min-den jóra való embernek tiltja a vele való érint-kezést.

Hogy e modorról némi fogalma legyen a t. olvasónak, csak e két számból némi passusokat idé-zünk:

„a féle botránykereső Zoványi, a ki önhitt nyegleséggel merészel s. a. t.“

Mai lapjában szólvá a független lapokról, így ír „a nevezett lap épen ma erősíti ujra szokott ámi-tásait s Lonovics, Hám és Bartakovics fényes nevekkel meri magát körülvenni. Vagy vastag tudatlanság, vagy vastag vak-merőség. Különbben ezen csak éretlen izga-tásban excelláló lap annyira tudatlan, hogy még a Lonovics és Bartakovics országos neveket sem tudja leírni.“ s. a. t.

Le styl c'est l'homme. Ez Lonkay stylus.

Miveltebb s jobb érzést embernek a keresz-ténység első századaiba illő fanatizmus kell s el-szantság, hogy ilyenféle érintkezésbe bocsátkozzék s mi ezzel nem birunk.

De kérdjük magunktól: épen a katolikus ügy van e arra kárthatva magyar földön, hogy a humanitás és urhanitás teljes hiánya által képví-seltessék?

Nincs-e eléggé indokolva, ha jobb érzést kath. miveltebb ember tartózkodik ilyféle érinté-sektől?

Ilyszerű képviseltesre költenek főpásztoraink évenként ezereket s adóztatják meg az alpap-ságot?

Ily stylistikára szorul, s Lonkay ur ismert tollára a magyar kath. egyház ügye?

Ezek tehát azon érvelések, melyekkel az 1848-ki elveket megakarják czafolatni ellen-felei?

Megmondjuk, mit érhetni ezzel el.

Van bizonyos állat a mesében, melynek szá-gában rejlik ereje. Hol csak megjelenik, egyedül foglalja el a tért, mert minden más élő teremtes futja. Így hiszi, hogy a világ ura.

Ez irodalmunkban Lonkay ur, ki származását nem bírja levétközni soha. Mi nem bolygatjuk őt. Mi elsőlk leszünk, kik előle megfu-tunk.

Tartozunk két kereszties írójának, hogy szót váltsunk, mire magunk provocáltuk, s megtesszük kötelességünket, de kijelentjük, hogy ha Lonkay ur e stylben folytatja lapunkkal szemben is további beszédeit, mi soha szóba nem ereszkedünk mosdat-

lan lapjával, I azokról hozzá- Ezt egysz nítás érdekébe elvi téren vit tisztázás érdek Vellink p elfogadunk ta ne idézzen me honette ember tert tüzi is ki e

HATÓ

Nyire viseleti gyűlés vich Béla orsz levele, melybe dészétünk előt egylet alapító ros, 200 ft alá pító tagjai köz továbbra is ho

Pártoló t tanácsának azé kiltűzött vasuti lyett, a brass kéri, ugy hada pontokból, vala kely nép érdeke azon hivatalos városunk, a ma grádig készítte az egyesek ált lására hivatik nek azon átirat gekre nehezül terhek — mint lyetek illetők, k fel, és e czélul szággyűléshez

Tudomásu vele, Hlavácsu és Aradmege kálata, mely a natközölag azo nyait tárgyazza nyesen egyesül hedi szerelmi k elő, hogy: „a nie!“ Sárosmeg védelmi rende tása és ezzel ka állítása iránt a zett felterjeszté tott, miszerint e előmozdittatás s elője fölkérend vatalos levelér képviselőknék

ből gyakori ki terjesztett kérv viselőnk ügyel közönségének kolezi vasut a nak építetni, s több nehézsége előzotatik, pá dítása iránt az rendeltetett.

A kapitány szok megvizsg nkülete alatt m kapitányi segéd zölag kiegészít küldöttség, hog befejezni és kin a jövő közgyűlé A folyó hó záról, ezen t tárgyalásával t 28 án tartott k lunk.

Pest- megyék bizott megveház kise egyik szolgabiv tétett beható volt, hogy a B ur hivatalától ha erre alapos jtk, mert a tise pen szarnokkét szolgáltasson; hanem a tisztvi

INTÉZ — A pesti józasi társ jóváhagyatván, kedelmi minisz — A budaf ay Károly ur javaslatot terje által nagy tetsz bizottságnak a — A pe javára mar lesz. Résztveszt mesberger Józsa énekes. Ez alká teményt, melye

— Ö Fels chenyi“ gőzösű tézi kut megszt nagy személt ta

lan lapjával, ha szinte magas maecenasza szóla is azokról hozzáik.

Ezt egyszer mindenkorra a cultura és urbanitás érdekében kijelentjük azoknak is, kikkel elvi téren vitatkozások kilzdbomokán az eszméletstázás érdekében szívesen váltanánk szót.

Vellünk parancsol minden tisztos ellenfél, s elfogadom találkozás minden tisztos helyen, de ne időzzen megjelenni oly büzhöd lehubja, hová honette ember nem léphet be, ha magát Herkó pátert tűzi is ki czégeril.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Nyiregyháza f. hó 18-án tartott képviselői gyűlése alkalmával olvastattott gr. Keglevich Béla országos erdészeti egyleti elnöknek körlevelé, melyben a várost hanyatlásnak indult erdészeti állapotára s az országos erdészeti egylet alapító tagjai közé lépésre hívja fel. A város, 200 frt aláírása mellett, a nevezett egylet alapító tagjai közé lépett s az „Erdészeti Lapok“ at továbbra is hordatni határozta.

Pártoló tudomásul vétetett Kézdivásárhely tanácsának azon átirata, melyben a kormányilag kitért vasúti vonalok közl a brassói-bodzai helyett, a brassói kézdívásárhelynek pártolattatást kéri, ugy hadászati, mint nemzetgazdasági szempontokból, valamint a seregestől kivándorló székely nép érdekét tekintve is; — és Keeskemét azon átirata, melynek tartalma szerint városunk, a magas kormány által Pestről Csongrádig készített rendelt dunatiszai csatornának az egyesek által tervelt pest szegedi helyetti pártolására hivatik fel, valamint Eger város közönségének azon átirata, mely szerint az egyes községek nehezülő katonatartási és elszállásolási közterhek — mint nem egyes községek és személyetek illeték, közviselés alá vonandókul említettnek fel, és e czélulag a. n. m. miniszteriumhoz és országgyűléshez kérvények terjesztése sürgettetik.

Tudomásul vétetett Sáros megye értesítő levele, Hlavácsnak bünyenyítő perbe fogatása iránt, és Arad megye közönségének egy küldöttégi munkálata, mely az országos vasúthálózati tervre vonatkozólag azon megyének helyi érdekeit és viszonyait tárgya; valamint Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesített megyék közönségének azon elhírbet sérelmi kérvénye, melyben az a kitétel fordul elő, hogy: „a nemzetnek nincs többé mit vesztenie!“ Sáros megye azon átiratára, melyben a honvédelmi rendezés, a hadsereg nemzeti lábra állítása és ezzel kapcsolatosan a Ludovicum helyreállítása iránt a honvédelmi miniszteriumhoz intézett felterjesztést tudomásra hozza — határozattal, miszerint ezen ügynek a törvényhozás utján elmozdittatása iránt e város országgyűlési képviselője fölkérendő lésson. Szathmár-Nemeti azon hivatalos levelére, melyben az egyes országgyűlési képviselőnek részvételére és a tanácskozásközből gyakori kimaradásai iránt a képviselőházhöz terjesztett kérvényét támogás czéljából közli: képviselőnk figyelem szinten felhívjuk. Borsod megye közönségének azon átirata, melyben a pest-miskolci vasút a Sajó völgyén Putnok felé Murányak építtetni, s ez által a kevesebb előnyt nyújtó és több nehézségekkel járó a salgó tarjani mellőztetni ezeloztatik, pártoló tudomásul vétetett, s elmozdítása iránt az országos képviselő megkerestetni rendeltetett.

A kapitányi hivatal személyzete közötti panaszok megvizsgálásával Palicz Mihály albró elnöklete alatt megbízott küldöttégi munkálata a kapitányi segéd, még némely kérdésekre vonatkozólag kiegészített kérvény: utasított az eljáró küldötték, hogy ezen ügyre vonatkozó vizsgálatát befejezni és kimerítő véleményes jelentésével együtt a jövő közgyűlésre beadni el ne mulassza.

A folyó hó 27-én tartott képviselő gyűlés ki záról, ezen most említett ügyben tett jelentés tárgyalásával telt el. Eredményéről s a folyó hó 28-án tartott közgyűlésről jövő alkalommal szólnunk.

Pest-Pilis és Solt törv. egyesült megyék bizottmánya f. hó 3-án d. u. 3 órakor a megyeház kisebb termében gyűlést tartott, melyben egyik szolgabíró ellen felmerült számtalan panasz véteit beható tárgyalás alá, s melynek eredménye volt, hogy a Budán székelő szolgabíró Kondor ur hivatalától felfüggesztetett. Mi ily intézkedést, ha erre alapos ok van, mindenkor szívből üdvözöljük, mert a tisztviselő nem azért van, hogy a népen zsarnokként uralgjon, hanem hogy igazságot szolgáltsa; mert nem a nép van a tisztviselőért, hanem a tisztviselő a népet!

INTÉZET S EGYLETEK.

— A pesti teherszállító dunagőzhajózási társulat alapszabályai ő Felsége által jóváhagyatván, azok a városi hatóságok, a kereskedelmi miniszterium utján, már is megérkeztek.

— A budapesti ügyvédegyelet elnöke Pósfay Károly ur a bírósági szervezetről javaslatot terjesztett, mely az illető szakosztály által nagy tetszéssel fogadtatván, véleményezésre bizottságnak adott át.

— A pesti evangélikus árvaház javára marcius 14-én érdekes hangverseny lesz. Résztvevők benne Patty Cornet Adel s Hellmesberger József, a Thern testvérek, Soupper dalénekes. Ez alkalomra Szász Károly is irt egy költeményt, melyet el fognak szavalni.

UJDONSÁGOK.

— **Ő Felsége a király** tegnapielőtt d. u. „Széchenyi“ gőzösön kirándult a Margitszigetre az arctézi kut megszemlélésére; tegnapi d. e. pedig katonai nagy szemlést tartott.

— **Rómából** jelentik, hogy ott miniszterválság fog nem sokára bekövetkezni. A kereskedelmi és közmunkügyi miniszter beadta lemondását, melyet a pápa elfogadott. Kanczler tábornok, hadügyminiszter, szintén le fogna mondani állásáról. Antonelli Fülöp gróf, az államtitkár testvére, jelenleg a római bank igazgatója, vennie át a kereskedelmi és közmunka ügyi tárczát.

— **Nyárad** városának díszes kath. hölgyközsoruját a Nyárad újárósi plébános összehívta értekezlet tartás végett, melyben is a péterfillérek gyűjtése határozottat el.

— **Wüllersdorf** altengernagy — hír szerint — Dalmatia helytartójává van kizemelve. E választás szerencsésnek nevezhető annyiban, mennyiben nevezett altengernagy Dalmatia viszonyait és szükségleteit pontosan ismeri, s mint tengerész, a lakosságtól is szívesen fogadtatnék.

— **Szabadkáról** tegnap ily tartalmu távüzenet érkezett: „Klapka György és gróf Zichy Jenő kíséretükkel megérkeztek a holnap csatorna gyűlésre. Roppant néptömeg várta őket s a fogadtatás lelkesültsége leírhatlan. Este díszelőadás a színházban. Nagy fáklásy menet Klapka és Túrri tábornokoknak, ez utóbbi szintén vártván. Községi küldöttek nagy számban érkeznek.“

— **Dr. Navratil** az osztrák mesterséges haltenyésztési társulat igazgatója Salzbürgben nem régt irt levelelben ugy fejezi ki magát, hogy a pesti állatkeret a legjobban talvenyettek egyének tartja, s óhajtana, hogy mintahalvenyésztes állítatnék fel benne. A választmány ezen tervvel foglalkozik már régebben s egy bizottságot nevezett ki annak részletes kidolgozására, melynek tagjai Xantus igazgatótól kivül, gr. Zichy Jenő, Kriesch tanár, s technikai tekintetben Reitter Ferenc.

— **Szacsay Imre** emlékt. Nagy-Várad közönsége megörökíteni határozta s az ügy egy küldöttég kezeibe tötetett le. Adományok a dícső vértanu ezen emlékre legközelebb lelkesen folynak.

— **Vidovics György** biharmegyei hosszúpályi plébános magyarrá fordította Istvánffy Miklósnak „Magyarország történetét 1490—1606-ig.“ Megrendelhető füzetként 1 frittal.Mint egyik leghasználhatóbb történelmi kútforrás, irodalmunkra nézve nyereséggnek mondhatjuk.

— **Patterson Arthur** Jókai „Az új földesur“ czimú regényét angolra fordította, s talált is kiadó, ki a mű kelendőségében bizva, annak kiadását vállalta.

— **Tegnap este** Böszörményi és Fauser Antal uraknak, ez utóbbinak, mint állítólag azon esküdtzékítagnak, ki Böszörményi fölmentése mellett szavazott volna, fáklásyane, Balassa, Kovács S. és Markusovszky orvos uraknak pedig, kik tudva levőleg kijelenték, hogy Böszörményi az esküdtzékít tárgyaláson megjelent, maeskamuzsika volt tervezve. A fáklásyane a városi hatóságunk be volt jelentve, mi azonban azon indokolással, miután ilyesmi a törvény és a szabadság biztosító institútio, az esküdtzék elleni tötetés színezetével bír, nem engedtetett meg; s a macskamuzsika megakadályozására szintén megtétettek a kellő intézkedések. A szélső párt körében az izgatottság nagy.

— **A hazard játékok** megállítására végett rendszabály kidolgozására kiküldött bizottság első tanácskozásában kimondta, hogy az ellen a legszigorubb intézkedések életbeléptetését látja szükségesnek.

— **A pesti tornacsarnok** építésére az aláírások oly jól folynak, hogy legjobb remény van, mikép a betti testté fog válni. A testi könnyűséggel aztán tán meg jön a lelki is.

— **Durguth József** ez. püspök és esztergomi főkapitány általános helynök f. é. február 29-én kelt levelelben a pestvárosi hatóságot megkereste, hogy a lipótvárosi plébános állomást, miután a folyamodványok benyújtására kitértöt határidő már letelt — kegyuri jogánál fogva töltse be; ez alkalommal egyszersmind leküldötte az érintett állomásért az egyház megyei hivatalnál benyújtott folyamodványokat; összesen öt egyén folyamodott, kiket a püspöki levél következő sorrendben nevez meg: 1) Simon Ferenc, bajcsi lelkész, 26 éves áldozár; 2) Zierer Károly, pest terevárosi segédlelkész, 20 éves áldozár; 3) Bohuniczky Ignác, bácsai plébános, 16 éves áldozár; 4) Kanovits Mór, Pest, Józsefvárosi segédlelkész, 20 éves áldozár; 5) Csikó Nándor, pest, terevárosi segédlelkész, 11 éves áldozár. A folyamodók ellen kanonszeri kifogás nem forog fenn. Mint tudva van, a városi közgyűlés a folyamodványok beadására határidőül marcius 20-kát tűzte ki, és így a választás ezen határidő előtt aligha fog végbemenni.

— **Egy tirol helyi lapban** a következő hirdetés olvassuk: „Casinónk ismét megnyilván, felszólítunk minden férjhez menni akaró leányt Wilbelskirchenben, hogy szerdán és csütörtökön 7—9 órakor este a casinóba gyűljenek, hol több férfi is lesz, kik házassulni akarnak. Tudtúl adjuk azt is, hogy azon leányok, kik a legszebbek akarnak lenni, de a szesz sörös kancsókból isszák s minden este részegnek, e férfiaknál semmi kedvességre sem tesznek szert.“ — Az előjáróság.“ — Jellemző vonások a tirol nép-életéből!

— **Beküldetett** Imre király czimú szindarab már 3 éve ezelött nyujtatott be a nemzeti színházhoz, és jelenleg is két éve fekszik a budai népszínház művezető asztalán; s mégis midőn a szerző darabja színe hozatalát óhajtá, Molnár abbeli félelmet tolmácsoló, hogy ezt a „Szent korona varázsa“ utánzásul tekinthetné a közönség. Tudtunkkal, ez utóbbi, csak néhány hóval ezelött irtott, míg az már 3 éve ezelött meg volt írva. Kizd-jünk, de mindig nyitott sisakkal; mert egyedül ez teszi a férfiu tusát magasztossá!

— **A Heckenast kiadásában** megjelenő „Magyar szabadságharc története 1849—49“ czimú munkából megjelent a 3-ik füzet. Ez az „Ujabb törvénytelenségek és Bathányi lemondása“ czimú fejezetig terjed. Hét, a szövegbe nyomott fametszet van benne. Az egész (10 füzetes) munka előfizetési ára 3 frt. Irja (vagyis inkább összeállítja) Vargyas Endre. Ha nem is sok újat, de sok érdeket hoz s miután irályja könnyed, átlátszó, óhajtanók, hogy a nép között mennél nagyobb elterjedést nyerjen.

— **A lánczhid társulat** a budai leves osztó egyletnek 50 frtot ajándékozott.

— **Deák Ferencnek** moldva-olabországi-osztrák alattvalók a magyar koronázásra vonatkozó arany, ezüst és bronz emlékérmeket küldöttek.

— **Az iskolai bizottság**, mely a közoktatási miniszter ur által indítványozott népnevelési egyletek életbeléptetésé iránti véleményadással volt megbizva, oda nyilatkozott, hogy örömmel fogja üdvözölni oly egylet létrejöttét, melynek földadata lenne: magánjótékonyág által a kitűzött ezelött előmozdítani; miután azonban Pest város hatósága a népnevelés ügyében saját közgei által fejt ki tevékenységet, épen semmi szükség sincs népnevelési egyletekre. A tanács e véleményét magáévé tette, és az ügyet a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

VEGYESEK.

— **Báró Eötvös József**, vallás és közoktatási magyar kir. miniszter a magyar-és erdélyországi izraelita bizalmi férfiakkal az izraelita egyházi, iskolai és közalapítványi adminisztráció ügyek rendezésére iránt tartott tanácskozmányokat f. é. mártius 1-kén, körülbelül a következő beszéddel zárta be: „Tisztelet értekezleti tagok!

„Fogadják legősztöbb köszönetemet azon készségeért, melylyel általam felkérve, e tanácskozmányra megjelentek, legősztöbb köszönetemet azon buzgó közreműködésért, melylyel engem az általunk tárgyalt nagyfontosságú közügynek törvényes rendezésére irányzott előkészítési munkában támogattak.

„A munkát, melyet megkezdettünk, lassanként fejlődve, ugy hiszem, meg fogja hozni a rendezett és törvényes állapottól méltán várható üdvös eredményeket, mert ugy vagyok meggyőződve, hogy tanácskozmányok, melyek folyama alatt az egymástól eltérő irányok is meg lettek világitva, arra fognak szolgálni, hogy azon véleménykülönbségeket, melyek önk között egyházi szertartási ügyeikre nézve léteznek, kiegyenlitsék vagy legalább az első lépést, az impulzust képezzék erre nézve tanácskozmányaink.

„Üdvös hatását ezen tanácskozmányoknak az érintett közügyekre nézve azért is hiszem, mert ezek meggyőződése az is, hogy férfiak között, ha létezik is egyik vagy másik közügy iránti felfogásukban — a mint ez másként nem is lehet — eltérés, mégis az esetben egy, mindegyiküknek közös ezelött, közös érdek letnak maguk előtt; e közös ezeltnak, e valamennyire nézve közös érdeknek élénk öntudata képezi közöttük a legerősebb köteleket, és ez eredményezi azt, hogy a fennforgó különbségek és eltérésekre nézve, a fejlődés parancsolta kölesönös türelmet és méltányosságot véve alapul, a közügyek intézése és üdvös rendezésében engedékenyek egymás iránt.

„A ezel, uraim, mely mindegyikük előtt van, nagy és fontos, az t. i., hogy magyar-és erdélyi közügyeiknek az ország alkotmánya és törvényeiből kifolyó autonóm rendezése után hitsorsosaik méltó emberi, szép és méltó polgári állást foglaljanak magyar hazájukban.“

„E nagy ezel elérésére a közügy iránti meleg részvét, lelkesültség, és mindenek előtt egyetértés szükséges. S ha megengedik, hogy mind hitsorsosaik közgyei fejlődésének, mind a haza érdekében, ezuttali bucsuzásunk alkalmával egy tanácsot adjak, ez azon kérés, hogy mindannyian miüködjenek körükben, a mennyire csak lehetséges, arra, hogy e lelkesültség, ez egyetértés, minél nagyobb mérvben létesüljön, ez levén e nagy fontosságú közügy üdvös megoldásának, eredménydus fejlődésének alapfeltétele.

„E közügyet — ugy, mint minden mást is — csak a két uton lehet befejezni: vagy az egyik pártnak teljes elnyomása által, mely nem volna rendezés, nem megoldás, hanem veszélyes lenyűgözés; vagy pedig a szabadság, a türellem és kölesönös méltányosság alapján létrejött kölesönös kiegyenlítés által. Mi csak ez uton haladhatunk, — s hogy ezen és nem máson fogunk haladni, azt, ugy hiszem, nem kell önk előtt különösen kinyilatkoztatnom.

„Igyekezzenek tehát létrehozni hitsorsosaik között az engedékenységet és kölesönös türelmet szellemét, és ha teljes kiegyezés mindenben nem sikerülne is, kölesönös jóakarattal mellett sikerülni fog a találkozás a béke és emberbaráti szeretet alapján, hitsorsosaik, a haza és a haladás, és így valamennyiünk javára.“ — Isten öökkel.“

— **Az izraelita conferentia** jelentése a kultusminiszterhez a községi szervezésre vonatkozólag. Kegyelmes ur! Azon feladatok között, melyeket exciád élénk tötött azon ezelből, hogy azok az egybehívandó congressusnak a községi kérdés megoldásánál alapul szolgáljanak, első helyen említé exciád:

Egy javaslat kidolgozását az egyes hitközségek szervezésének ügyében, tekintetbe véve azoknak viszonyait egymás között és az összes izr. hitfelekezet irányában, ugy szintén szemben azon felekezettel, melylyel az egyes községek egy szerves egészet képeznek.

Ez által teljesen körülíratott a tárgy és midőn most szerencsésnek van teljes tisztelettel átnyújtani jelen beható tárgyalások és részletes megvitatás alapján készült munkálatunkat: a magyar és erdélyi izraeliták belső szervezésére vonatkozó alapszabályokat, — engedje meg egyszersmind exciád, hogy megemlitsük a főindokokat, melyek e munkálatnál bennünket vezéreltek.

Miután kétségtelen jogunknak ismertük el, hogy a hazának izraelita lakosai a teljes egyenjo gosításból folyó és öket törvényesen megillető tonomiát tényleg is gyakorolhatják, oly szervezetet kívánunk megalapítani, melyben hitsorsosaink vallási ügyeinek teljes tekintetbe vételével egyrészt az egységnek ugy, mint a közönségnek autonóm szabadsága teljes biztosítását és minden önkény, ugy szintén illetékességi visszaélés lehetlenné tétessék, másrészt azonban a hitközségeknek egymás közti és az állam ellenében való viszonyainak rendezésénél távol tartassék minden, bámi centrali-

sáló irányt előmozdító kényszer. Ennélfogva nem léphetünk sem a consistorialis, sem pedig a presbyterialis rendszer álláspontjára. Az elsőre azért nem, mert centralizáló törekvések árnyát vehette volna reánk, de a vallás annak még színtől is visszariad.

Szabad önkormányzat a rend szigorú fenntartása mellett volt egyik alapelvünk, a másodikat hitsorsosaink jelen társadalmi és műveltségi viszonyaiából kellett merítenünk.

Ismeretes dolog, hogy a két testvér ország izraelitái között vallási ügyekben eltérő nézetek uralkodnak, melyek heves pártoskodásokra nyujtanak alkalmat. A surlódások fő oka, hogy az egyik párt a belső szervezés kérdését a vallási reformok kérdésével eszeréli fel és azon aggodalmat táplálja, hogy a congressus a dogmák és istentiszteleti szertartások változtatásába bocsátkozhatnak. Hogy tehát a congressus elérhesse főcélját, a vallásos közgazgatás és iskolai ügy rendezését, szükségesnek találtuk mellőzni minden oly kérdést, mely a főcél elérésére nem lényegesen szükséges, vagy még nem eléggé érett arra, hogy behatólag tárgyalassék egy oly országos gyűlékezett által, mely a rabbinusok teljes kizárásával a világi elemből van alkotva. Nevezetesen tartózkodunk minden határozattól azon — különben oly igen fontos — kérdésben, mily qualificatióval kell birnia minden rabbinusnak.

Azon szerves összeköttetést illetőleg, mely né szerint szerint egyrészt a hitfelekezett tényezői között, és másrészt a hitfelekezett és az államközségek között volna felállítandó, a következő fontos szervezettel találtuk légezészeritbnek.

Az egy helységben lakó izraeliták képezik a helységi községet; az egy vagy több helységben tötöz helységi községek képezik az országos izr. egyetemet, melynek közgyűlése választja az országos központi választmányt, és ez volna Magyar és Erdélyországra nézve azon, a tekintély minden külkeivel ellátott közeg, mely az izr. hitfelekezett a kormány irányában képviselve, annak segítője és közbenjárója volna a kormány oly intézkedésénél, melynek a hitfelekezett vagy állam érdekében történnie kell.

Attérve a javaslatunknak egyes czikkeiben foglalt külön határozatokra, bátrak vagyunk néhány megjegyzést terjeszteni elő.

Miután honi törvényhozásunk jelen állása szerint csak törvényesen elfogadott vallások birják a jogegyenlőséget és vallási autonomiát, — de az izraelita vallásra nézve még eddig nem hozott törvény, mely egyenjogúsítását és autonomiáját törvényesen, habár azt csak az 1867-ki (XVII. t. cz. a) pontja biztosítja: ezen fontos okokból — tekintetbe véve, hogy ezen javaslat még a congressus általi megerősítés után is csak akkor válhatik törvényessé, ha a szervezési alapszabályokat az országgyűlés elfogadja és ő felsége szentesíti, — szükségesnek találtuk az 1. és 2. §§-ban az izr. vallás egyenjogúsítását és autonomiáját említeni, mint azon alapot, melyre az egész országban vallási szervezetünk épülend.

A helységi községek szervezetére vonatkozó határozatoknál (4—18 §§) csak azon alapelvekre szoritkozunk, melyek minden egyes község rendezésénél elkerülhetlennék, övakodunk felállítani oly külön szabályokat, melyeket talán a helyi viszonyok megkivánnának, melyeket minden hitközség az autonómia elvénél fogva megváltoztathat.

Ökvetlenül szükségesnek találtuk azonban a 12. § határozatát, mely véleményünk szerint legalkalmasabb a kedélyeket megnyugtani és kölesönös tolerancia által előmozdítani, s megerősíteni a kibékülést az ugynevezett öhitűek és a haladási eszmék követői között.

Végre meg kell vallanunk, hogy e jelen értekezleti munkálat olyannak tekintend, mely arra törekedett, hogy a két eltérő nézet között életrevaló compromiszt létesítsen. Ép ugy, mint nem vehettük tekintetbe az ugynevezett öhitű pártnak szélsőségre hajló nézeteit és ezeljait, meg kell egy-szersmind vallanunk, hogy a haladás párt minden öhaja és kívánatát sem elégitettük ki.

Annival inkább találtuk szükségesnek munkálatunknak ezen jellegét exciád figyelembe ajánlani, mert előre láthatólag mindegyik párt külön javaslatokat fog előterjeszteni, és nevezetesen az orthodox párt mindent el fog követni, hogy jelen kölesönös egyetértésen alapult javaslatunkat olyannak tintsesse elő, mely csak a haladási párt legszélsőbb töredékét képes kielégíteni, ámbar az csak a következményeknek azon criteriumát foglalja magában, mely elkerülhetlenül szükséges, ha exciád nemes törekvései hitfelekezettünk javát és az állami rend fenntartását alkotmányos uton üdvösen előmozdítani kívánják.

KÜLFÖLD.

Francziaország. Az utóbbi napok nyugtalanító híreit most megnyugtató magyarázatok követik. A szabadságos katonák berendelését, melyben már sokan hadikészület láttak, most egy minden esztendőben megújuló rendszabályként tütetik föl. A franczia hivatalos újságoknak megfogadtott, hogy a külföldi levelezők által a Párisban febr. 24-én eljászott jelenetekről közölt híreket megczafolják. Továbbá azt is kijelentik a kormánylapok, hogy Napoleon herczeg berlini utazása nincs politikai ezelja. Igy fityölnek hivatalos részről, de az elfogulatlan tudósítók a dolgokat egészen más világításban tütetik föl.

A veres herczeg utazásának mindenesetre van politikai ezelja, csak hogy azt mely homály fűdi. Már a közvélemény és a herczeg barátja Girardin azt mondják, hogy titkos küldöttségben utaz. Mások még azt is megmondják, hogy utazásának ezelja Koppenhága. Azon állítás, hogy csak Stuttgartba megy s oda is csak látogatásba, nem érdemel hitelt. Némelyek meg épenséggel azt hiszik, hogy Rouher küldte el Párisból, nehogy egy demokratikus beszédjével a sajtótörvényről, melyet notalán a senatusban tartana, a kormánynak kellemetlenségeket szerezzen. Na de már akár mily magas fogalmunk van az államminiszter hatalmáról, azt mégsem

bíhatjuk el, hogy a császár legközelebbi rokonát egy brevi manu utazni küldhetné.

Mindenestre valami fontos forgó fenn a jelen pillanatban, mert Anglia, Porosz és Oroszország, valamint az Egyesült Államok követei mindennap több óráig érkeznek Monstier külügyminiszterrel. Regnaud de Saint Angely tábornagy, ki a testőrség parancsnoka, meghagyta mind az ő vezénylete alatt álló ezredek ezredeseinek, hogy a szabadságukat márcz. 31-ig beszélik és ezentúl senkit se bocsássanak szabadságra. A fegyvergyárak roppant gyorsasággal dolgoznak, csak maga a Chatellerauldi gyár havonként 7000 Chassepot-egyvet és ugyanannyi kardszuronyt készít.

Egyébiránt hallatlan dolgok is történnek a második császárság alatt.

Vaillant tábornagy egyenesen a császár nevében megengedte egy bazilika darab előadó színészeknek, hogy a végjelentben fölkiálthassanak: „Eljen a köztársaság!” Ez eddig a császárság történetében hallatlan tény, minthogy eddig a Marsellaise című forradalmi dal elénkésését három havi fogsággal büntették. Így találkozik az áramlat az ellenáramlat, és mind ezen egymásnak ellentmondó hírekben tájékozza magát a közönség úgy a mint teljességgel engedi. Egyelőre azzal kell megelégednünk, hogy a francia lapok telve vannak békebiztosításokkal.

Egy félhivatalos francia lap febr. 28-án megjelent számában a román-szerb csatározásokról igen éles hangon válaszol s megadja egyszersmind Oroszországnak is a magáét. Ezen éles nyelv annál megdöbbentőbb, mi, hogy kelet e perzseben viszonyai nem igazolják. Azért politikai körökben ezen hivatalos megámadás okát abban vélik találhatni, hogy Franciaország kissé meggyengült befolyását keleten Angol és Oroszország ellenében ismét érvényesíteni akarja.

Franciaország híhetőleg már a legközelebbi időben döntő eseményeket vár keleten s azért küzd Oroszországgal előbbi befolyásért.

A Konstantinápolyból érkező legújabb hírek ezen felfogással egyáltalán nem állnak ellentétben. Egy, e hó 1-én kelt távirat ugyanis azt jelenti, hogy az eddigi hadügyminiszter megbukott és a bagdadi kormányzó Namik pasa által helyettesített. Omer pasa egyelőre, míg Namik megérkezik, átveszi a hadügyi társzék. Már azelőtt jelentették, hogy a porta minden irányban jelentékeny készleteket tesz. Most azt kérdehetjük, hogy ezen legújabb előkészületek a hadügy terén nem szolgálnak-e bizonyos célra? A keletről érkező hírek napról napra nyugtalanítóbbak lesznek és egy ott beálló katasztrófa veszedelmét mindinkább közelebbre hozzák.

Egyébiránt azt jelentik a francia lapok, hogy febr. 29-én Monstier marquis és Budberg báró, pa-

risi orosz követ, hosszan értekeztek egymással, s azt állítják, hogy Budberg Párisba érkezte óta több politikai személyiséget biztosított Oroszország békés szándékairól és szilárd elhatározásáról, hogy „azon kérdésekben, melyek a keleti keresztyének sorsát illetik, nem fog a többi kabinetektől elválni.” Ezen biztosítás is csak olyan lesz, mint a fennebb érintett megnyugtató magyarázatok, melyeket a francia kormány adott.

Budberg orosz követéről levén szó, megemlítjük, hogy Verviers belga vasútállomáson mult esztőtörtökön reá gyilkossági merénylet történt. Ott ugyanis a vonat megállt s az utasok kiléptek, hogy reggelizzenek. Budberg báró is asztalhoz ült (ő épen akkor volt visszatérően Sz.-Pétervárról Párisba), midőn egy igen finom arcú és díszesen öltözött fiatal ember lépett hozzá s francia nyelven így szólította meg: „Jó napot, báró.” A követ rá néz s némi meglepetéssel szintén francia nyelven így szól: „Ah, ön itt van?” Erre az idegen megint szól valamit, de orosz nyelven s igen indulatos hangon.

A követ is néhány szót mond oroszul, hangja szerint itélve csillapító szándékkal. Erre az idegen még hevesebb lesz, a követet arczul csapja s a botjában rejlő vékony kardot ki akarja vonni. Egy ur mindjárt rárohán és kiesavarja kezéből a kardot, de az idegen zsebébe nyúl, revolvert ránt és vele a követre ezélez, ki hátrálva azt kiáltja, hogy: „Fogjátok meg, ez az ember örlött.” Egy a pénztárnál szolgáló fiatal ember csakugyan rá is rohan a dübögőre, kiragadja kezéből a revolvert és megmenni a bárót. A teremben természetesen nagy volt a zavar, a rendőrség azonnal megjelent a helyszínen, ezalatt a csepenyűt is megszólt s az utasok a vagonokba kezdtek ismét beszállni, mielőtt a rejtélyes esemény még fölvilágosítható volna.

A merénylet okozójának kiléte föl eleinte bizonyosat nem tudtak. Némelyek lengyel szökevénynek tartották, mások orosz emigránsnak. Később kislát, hogy az ifjú egy ismeretes orosz diplomatának, báró Meyendorffnak fia, ki néha örtlési rohamokban szenved, melyek tartama alatt a legártatlanabb személyekkel is összetűz. Így pár hét előtt is Párisban egy francia nemesselel veszett össze, miből párbajnak kellett volna következnie, mely azonban a báró örfjőngő állapota miatt nem történt meg, csakhogy a megsértett fél az orosz követhez ment s tőle oly iratot kapott, melyben Meyendorff báró állapotáról bizonyítványt van kiállítva. Azóta a báró boszút akart állani a követen. Megtudván, hogy az mikor fog megérkezni, Kölnbe utazott, honnan minden reggel Verviersbe ment át s leste a követet, míg az végre megérkezett s a merénylet is vége ment. A követ kivanatára a bárót Verviersben visszatartották s családját az eseményről tudósították.

Angolország. Disraelit febr. 27-én az angol királynő sajátkezűleg irt levele Osborneba hívta, hogy átvegye a miniszterelnökséget, s uralkodónő-jének ajánlja a cabinetben teendő azon változtatásokat, melyeket tapasztalásága szükségesnek tart. Disraelit ezzel azt érte el, a miről 30 év óta álmodott s két év előtt még alig gondolható számára elérhetőnek. Ő plebejus ember s elérte Anglia legmagasabb állami hivatalát. S hogy épen Angliában érte el, hol születés, rang, földbirtok, családi tradíciók s effélék határoznak legtöbbit, az a dologban a legnevezetesebb. Még különösebb lesz az eset azáltal, hogy épen az aristokratikus torypárt kénytelen előtte meghajolni, akaratuk ellenére s meghajtvá a vas kényszerítéségtől, miután nincs más embertik. 1837 óta őt lord váltakozott folyvást a miniszterelnökségen: Peel, Aberdeen, Russell, Palmerston és Derby, s most a legzsimtolenabb ember következik utánuk, ki Angliában valaha kormányzott, homályos származásu ember, kinek ereiben portugalszűd vör foly, plebejus ember tetőtől talpig, mesterségére nézve író, egész lényében tökéletes ellentét lord Derbynek, kinek hivatalát átveszi.

A miniszteriumról annyi bizonyos, hogy Stanley lord megmarad a külügy élén, akár az alsóház tagja maradjon tovább is, akár följusson a felsőházba. Ez utóbbi, noha nem kedvére való, még sem valószínűtlen, mindenestre Disraelit azt fogja akarni, hogy ezen áldozatot teljesítse, mert azt nem teheti, hogy a felsőház vezetését a jóakaró, de tehetség nélküli Malmesbury lord kezében hagyja. Az eddigi főbíróban Cairnsban, ki Chelmsfordtól a kancellárságot venni át, a kormány derék erőt nyerne a felsőházban, mely azonban épen azáltal közömbösítetik, hogy az elnöki széken ül, hol a vitákban keveset használhat. Megemlítendő még, hogy Hunt lesz pénzügyminiszter, ha Northcote nem volna jól helyettesíthető az indiai hivatalban, azaz más szavakkal: ha lord Cranborne nem akarja Disraelit alatt szolgálni, kitől tavaly a reformbill miatt elpártolt. Más személyváltozásokról nincs szó, s a kik Disraelit ismerik, azt hiszik, hogy mindent el fog követni, miszerint még e hét folytán megalkossa a miniszteriumot s megmutathassa, hogy ő hamarabb tud miniszteriumot alkotni, mint a főnemes kollega urak.

Dunafejedelemség. Bukarestben mintegy két év óta három igazságügyminiszter hiába tiltakozott a semmisségi törvényszék visszaélései és rendetlen ügykezelése ellen. Febr. 27-én erre nézve egy képviselő által interpellálva az igazságügyminiszter azt válaszolá, hogy ő maga is sok lépést tett már ez ügyben, de a főtörvényszék mindig azt felelte, hogy ő csak Istennek és lelkiismeretének tartozik felelősséggel. Hozzáteve azonban a miniszter, hogy a kamara elé oly törvényjavaslatot fog

terjeszteni, mely nem ugyan az intézmény korlátozását, de igenis szerkezetének módosítását fogja indítványozni. E nyilatkozat a házról s a karzattól tapsal fogadtatott s ez indítvány sürzősségét a követek három negyede megszavazta. Másnap a senatusban a minisztert interpellálták e tárgy iránt. Harmadnap a miniszter azt válaszolta, hogy miután az illető törvényjavaslatot a kamara elé hozta, nem tartja többé megfelelőnek, hogy a vitát azon napra tartsa fűnn, melyen az a senatus elé fog terjeszteni, hogy ez által elhárítsák minden összeütközés a két kamara között.

A senatus azonban erre mit sem hajtvá a rögtön interpelláció mellett maradt. Három napos vita után az oppositio a miniszterium cselekvési módját valóságos törvényszéki keret alá vette, szemere hányván az előbbi gyűlékezet feloszlását s azzal vádolván azt, hogy az országra romlásat hoz. Azután elfogadtatott egy határozat, mely gáncsolja az igazságügyminiszter által a semmisségi törvényszékről adott fölvilágosításokat. Erre a miniszterium visszavonult, hogy e miatt tanácskozzék. Másnap a miniszterelnök közölte ezen eseményt a kamarával, mely rögtön jóváhagyta az igazságügyminiszter magatartását s bizalmat szavazott a mostani miniszteriumnak. Ezen eredmény után a miniszterium nem tartotta szükségesnek, hogy a senatusat fölösszámolja.

Az aldunai bonyadalmak lassankint szilárdabb alakot kezdenek ölteni. A bolgár fölkelők csapatai, melyek állítólagosan Kalafattól Galacziáig a folyam mentében gyűlekeztek, eltűntek, annélkül hogy bárki is megmondhatná, hová lettek. Ép oly nyomtalanul eltűntek azon legiók, melyek állítólagosan Szerbiából léptek át a határon, a törököket véres csatában megverték s a fölkelés zászlaját Bolgárországnak újlag fennen lobogtatják. Mindez hazugság volt, s Bolgárországnak mai napig még nyugodt. Ép oly nyugodt a Hercegovina, melyben szintén csatákat költöztek már. Ellenben Romániában a dolgok mindig komolyabb színt öltenek.

Cantacuzeno missiója Sz.-Pétervárról az, hogy Oroszország engedelmet kinyerje ahhoz, miszerint Károly fejedelem egészen függetlenül tegye magát a portától s Románia királyává neveztesse ki. A porta ismeri ezen tervet, ezért 30,000 emberről haderőt állított föl Omer basa alatt Románia és Szerbia határán, mert, mint mondják, Szerbia keze is benn van ez ügyben. Jól értesültek azt írják, Károly fejedelem már annyira beleélté magát a királyági álomba, miszerint nem képes róla többé lemondani, s Rosetti és Bratianu segédelmével reméli el is nyerhetni, noha talán csak azon áron, ha orosz hercegnőt vesz nőül.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:

ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde márczius 5-én.		Magyar értékpapírok árkelete.		Bécsi börze márczius 2-án.		Részvények.		Elsőbbségi kötvények.	
Gabna-árak.		Adva Tartva		Államadósság.		Adva Tartva		Adva Tartva	
Buza bántási	83-85 6.05-6.25	Pesti keresked. bank	640-645	5% osztr. értéki	54.10 54.20	Nemzeti bank	708-710	1862. Erzsébet vasut	85.25 85.80
" tiszai	86-88 6.90-7.-	Budai keresk. és iparb.	202-206	" adómentes	58.30 58.55	Hitelintézet	188.80 189.-	1867. államvasut	119.- 119.50
" pesti	86-88 6.90-7.-	Pesti iparbank	230-232	" nemzeti kölcsön	65.90 66.10	Magyar hitelbank	76.50 77.50	Déli vasut	99.25 99.75
Kétszeres	86-88 6.90-7.-	Magyar hitelbank	77.1/2 78.1/2	" metalliques	58.30 58.50	Alsó-ausztr. esc. társulat	598-602	Északi vasut	91.75 92.25
Róza	78-80 4.60-4.65	Pesti takarékpénztár	1480-1500	1860 ki sorsjegye	83.20 83.40	Anglo-osztr. bank	116.50 1.7-	Cseh nyugoti vasut	89.25 89.50
Arpa serfőzésre	68-70 2.85-3.10	Budai	428-430	Magyar földteherm. kötvény	70.50 71.-	Ausztriai földhitelintézet	177-179	Tiszai vasut	94.- 94.50
Zab	45-47 1.80-1.85	Pesti hengermalom	1285-1300	Bánati	70.- 70.50	Eszaki vasut	1745 1750	Magyar északi vasut	82.50 83.-
Kukorica bántási	2.75-2.85	Pannonia gőzmalom	1990-2000	Horvát	70.- 71.-	Államvasut	257.50 257.70	Lemberg-csernov. vasut	81.25 81.75
Bab új	5.70-6.-	I-só budapesti gőzmalom	827-830	Erdélyi	65.- 66.-	Déli vasut	172.50 172.70	Erdélyi vasut	81.25 81.75
Kéles	3.10-3.20	Budai gyár-telep	445-447	Sorsjegyek.		Erzsébet vasut	141.50 142.-	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	94.- 95.-
Repeze	5.87, 1/2 6.-	Concordia gőzmalom	882-885	Hitelintézet	100 frtos	Gal. Karoly Lajos vasut	203.75 204.25	Pesti lánchíd	114.75 115.-
	5.75-5.85	Szegedi kivit. gőzmalom	740-750	Dunagőzhajózási	130.50 131.-	Lemberg csern. vasut	182.50 183.-	Érték és pénz.	
Záloglevelek.		I. upesti szeszünomító	605-609	Budai	93.25 93.75	Cseh nyug. vasut	147.50 148.-	Frankfurti váltó	97.30 97.50
Nemz. bank kisors. ezüst	95.75 96.-	Pestbudai butorkézmű	215-217	Pesti biztosító-társulat	26.50 27.50	Del.-ész. ném. öszszeköt. vasut	136.75 137.-	Londoni váltó	116.05 117.25
Magyar földhitelintézet	91.25 91.40	Pannonia viszonzbizt.-társ.	260-265	Pesti biztosító-intézet	240-245	Tiszai vasut	147.- 147.-	Párizsi váltó	46.55 46.56
Ausztriai	100.- 101.-	Magyar északi vasut	77.1/2 77.1/2	Magyar közúti vasút	480-482	Magyar északi vasut	74.- 76.-	Ca. arany	5.59 5.60
		Kereskedelmi épület	390-400	Lánchíd	385-388	I-só erdélyi vasut	139.25 139.50	Napoleon'dor	9.37 9.37
		Alagút	69.- 70.-	Magyar földh. záloglevél	91.1/2 92.-	I-só ausztriai Dunagőzhajó-zási társaság	486-487	Egyleti tallér	1.72 1.72
		Magyar földh. záloglevél	91.1/2 92.-	Pesti keresk. b. zálogl.	96.1/2 97.-	Pesti lánchíd	380-385	Ezüst	114.75 115.-

H I R D E T É S E K.

Ifj. LUDVIG JÁNOS

viasz - gyertya - készítő

PESTEN

ajánlja nagy választékú viasz-gyertyákkal és mindennemű viasz-készítményekkel jól ellátott raktárát a városi és vidéki egyházaknak.

Megrendelések a legolcsóbban és leggyorsabban teljesítenek.

Műhelye: Kis-Diófa-utca 28. sz. Boltja: Plebánia-templom-épület 13. sz.

Köszvény- VÁSZN

Do. BURON

Párisi általános sebtapasza

Azon sok ezer elismerési levél közül csak néhányat közlünk, melyek utóbbi időben küldettek.

Sch eusingen Turingenben, febr. 8. 1866.

Bizonnyítvány.

Kilencz havig iszonyuan szenvedtem mind a két kezem s lábaim közzvény és csúszás, úgy hogy csak bot segítségével járhattam (mint engem tavasszal mindenki tudott). Függetlenség ölen ásványfürdőkét és mindennemű orvosságos siker nélkül haradtam míg nekem az angol patent Rheumavaszon javaslatára s ennek használatára a legrosszabb idő alatt csodálatos módon s a retetkésimél megis szabadultam; most akármely időben fölújhatom érzék, és hála Istennek ezolgálatomat teljesíthetem. Ennek valóságát nyilván bizonnyítant köteleseggemnek tartom.

Kélt Budáó, 1866. évi october 10-én.

Pressmeyer Péter.